

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta 3.—; „ 4.50 „
za četrt leta 1.50; „ 2.25 „
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbe brez priložene naročilnice se upravištvo ne osira.

EDINOST

Oglaš in oznanila se računajo po 8 nov. vsakega v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročilnice, reklamacije in inzerate prejema upravištvo Piazza Caserma št. 2. Odprte reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

• V edinost je moč.

Stalnost nemštva v svetovnem pomenu.

I.

Vrenje političnih in istotako socialnih vprašanj v človeškem rodu za sedanjih dob priklopelo je do necega poluvrhunca, da je največjemu politiku in najstrožjemu opazovatelju eksistenčnih razmer jako težko, priti do vira, v čemer obstoji, a še težje in skoro nemogoče, najti zvršetak in konečni vspeh teh silno zapletenih vprašanj.

Javno moramo izreči, da celo voditelji tega in onega naroda, te in one stranke svojega lastnega delokroga ne poznajo več, a še mnogo manj usodo svojega poklica, in da le nekako slépo vodijo vojsko svojo, kakor jim veleva strast ali ožja simpatija. Dokaz poslednjemu je baš usode polni ukrep naučnega ministra proti profesorju Spinčiću in poleg tega brezštevilno tacihi in jednacihi pojavov na desno in levo, v političnem in društvenem življenju.

Brez ozira na to, kaj utegne priti iz tega, kar ta ali oni „merodajni“ faktor dovrši, bije se boj z zavezanimi očmi — na življenje in smrt.

Ako si ta boj nekako fizično predočujemo, ako simbolizujemo njegovo vrenje — prikaže se nam slika, da nas mora obiti groza in strah: v svojih sovražnih si strank prožijo se puške in samokresi, grme topovi in se bliska grozovito morilno orožje; nezaslišani čini grozodejstva, izvirajoči iz krvi, od žarečega sovraštva polne, dogajajo se na bojiščih in kri, življenja fluid, obliva v potocih naš planet in rudeči bistro morjá vodó.

Da! in koliko je do tega, da se ta slika ne vresniči?

Kaj zadržuje razburjene — o! brez potrebe razburjene duhove, da ne zahrume po doželah vsega sveta in dajo duška svojemu razjarjenemu sovraštvu?

PODLISTEK.

Spomini

na znamenite možé slovenske.

Čital Vatrostav Holz

v Čitalnici Tržaški dne 9. aprila 1892.

(Dalje)

Jurčić sicer ni bil ustvarjen za politiko, ker je bil prestrasten in prerahločuten; ali jeklena njegova značajnost in neomajljiva vztrajnost bila je nezmoten kašpot listu, po njem uredovanemu. Uverjen sem v dno duše, ko bi Jurčić še živel, ne bila bi se v Slovincih nikoli porodila pogubonsna doba tiste vladne „elastike“ in brezvspelednega oportunistva današnjega!

In kakó si je vedel Jurčić pridobivati sotrudnike ter vsodbujati mlade talente, o tem sem videl na lici mesta mnogo preganljivih dokazov. On si je prizadeval namreč, da je imel njegov časopis na vsakem važnejšem mestu stalnega ter zanesljivega dopisnika, in ako je kateri izmed njih opešal ali umolknil, podrezal ga je bodisi v „listnici uredništva“ ali pa naravnost z zasebnim pismom. In kadar mu je prišel kateri znanec ali prijatelj v pohode, moral je vsakateri plačati svojo novinar-

Postave? Strah pred izvršilnimi zakoni? Strah pred nasprotnikom, veselje do obstanka?

Vse to nel! In vse to zopet!

Slepota sovraštva, omamljenost treznega razsodka zdrvila je stranke v gnečo, v kateri se nahajajo, podobne muham v pajčevini, iz katere se ne morejo več oteti prej, da pride rešitelj, ki pajčevino razdrè in je otumbè pogube — — slepota sovraštva zdrviti jih zamore v krvavi boj, kjer se z zavezanimi očmi krvavim mečem preseka gordični voz, ki se zateguje z zavezanimi očmi. . .

A temu braniča dva velevažna faktorja, ki si v pomenu stojita nasproti: rastoča inteligenca po jedni strani in politična nezavest na drugi strani; a tretji in najvažnejši faktor je: prirojena miruljubivost odločilne mase človeštva.

Ako bi toraj tega faktorja svetu nedostajalo, Bog zna, obnovili bi se dogodki, kakoršnih pozna zgodovina človeštva iz dob najnižje njegove kulturne stopinje. Kajti bojaželjni element, zastopan je vendar še v precejšni masi in razkropljen in zagožen med skoro vse narode sveta. Le-ta element, potomec onih družin, ki so že nadlegovale celoto in mir mogočnega cesarstva rimskega in ki svoje divje naravi menda nikdar zatajiti niso mogle — le-ta element je ono nadležno, nikjer mirno in nikjer zadovoljno pangermanstvo, katerega hujskajoči prepirljivosti se ima sedanja Evropa zahvaliti, da ne pride do zaželenega pokoja, da mora čuti v orožji in trepetu od trenutka do trenutka.

Da, baš pangermanski element, ta nikdar tuje lasti siti zarod „človeški“, je ona bran, nad katero se razbijajo nade vseh, pokoja in zemске sreče željnih narodov tega sveta in ako bi po jedni strani ne vztrajala ravnodušnost slovska in po drugej politična nezavest kmetskega stanu Germanom v oči

sko popotnino. „Kaj je novega pri vas?“ s tem vprašanjem je naskočil sléharnega prišleca v uredništvo in ako je posljednji začel razsipavati svoje „novice“, pomolil mu je peró, rekáé: „Ná! Kar zapiši!“

Istotako je bil vesel, ako mu je kedo prinesel kakšen sestavek, bodisi članek ali podlistek. „Hvala lepa! Pa še kaj prinesi!“ rekel je navadno. In če se je kateri „pisec“ ali „pisatelj“ opravičeval, da ne ve, če mu boče ugajal dotični spis, vedel ga je takoj ohrabriti, češ: vsak piši po svoje! Nekoč sem mu izročil nek svoj potopis, ako se ne varam, podlistek: „Na Stanko Vrazovem domu.“ Ker pa se mi je pozneje spis zdel nekoliko presubjektiv, prosil sem ga drugi dan, da mi ga vrne, češ, da izbršem dotične odstavke. No, tu sem jo skupil!

„A seveda!“ zarežal je vznejevoljen. „Zdaj bodete pa zopet brisali, popravljali, preinačevali in pilili, da naposled ne ostane družega od prvotnega spisa, kakor — pike, klicaji, in pomišljaji! Kaj ste pisali, ste pisali! Subjektivni! Vsak potopis vam je več ali manje subjektivni, kajti vsak človek vidi svet po svojem telesnem in duševnem razpoloženju! Vi ste videli dotični kraj takó, (kakor ste ga opisali!)

bodečih narodov, tedaj bi ne bilo i v današnjih dneh nič kot boj in vedno le boj.

Kako veselo mora biti človeštvo tacega sozemljana, si svet že misli sam ob sebi. Izomiko in hrepenenje po popolnosti človeški pa mora dosledno črtiti oni element, ki se protivi tako prvej kolikor drugemu, in je zavira na vseh potih in stezah.

In kaj je posledica temu faktu? To, da jame ves resnično (ne germanskifrazolovsko) izomikani svet odrivati germanstvo in se mu polagoma izogibati, kjer-koli mu ga je srečevati.

In to se dogaja, le dobro pazimo, dandanašnji že v toliki meri, da je Prusjakom že jako težko, prikrivati se svojo bahatostjo to zanje seveda žalostno resnico. Da je to gola istina, dokazuje nadležno moledovanje pruske vlade pri sosednjih jej in nesosednih vladarjih prijateljstva in zveze proti lastnim jej — „prijateljem“; da je to gola istina, dokazuje brezbrojno germanskih blamaž po vsem svetu, ki so posledice usiljevanja germanske sitnosti pri vseh narodih sveta. Poglejmo najprvo v slobodno in inteligentno Ameriko, kjer se smatra Nemec že za splošnega sitneža in kjer ne velja beseda njegova več, kot navadnega težaka. In v Evropi sami? Po vsej Evropi preseda neslanost prusjaštva in le smehlja se mu še neka prisiljena, umetno skovana sreča. Da, v Avstriji, pri najivnih in neizkušenihi narodih te države drzne se oholo nemštvo še, biti bahatim in nadzirnim, zlasti pa pri nas nedolžnih in pohlevnih avstrijskih Slovanih. Tukaj je še nekako „polje“ smešnemu „Hans-Jörglu“, tu se še čuti „gospoda“ baš taka, kakor se čuti gospod grajski oskrbnik med preprostimi(?) vaščani. . .

A kako dolgo bode trajale i ta poslednja slava nemštva?

Mlajši od nas bodo doživeli, kako bode ugasiló i to umetno solnce

Ako pa kakšemu pikoslovnemu sitnežu ni pogodu, naj pojde pa sam na lice mesta ter naj ga opiše po svoje, notabene: ako e temu vešč! In omenjeni sestavek je izšel neizpremenjen tákoj drugi dan. —

Kakor vsi genijalni možjé, Jurčić ni delal kakor kakšen dninar: enakomerno po ves dan od zore do mraka, temveč kadar mu je baš privrel tok bistrihi mislij iz glave. No, to vam je bil večkrat pravi križ! Jurčića navadno ni bilo v uredništvo do desetih, jedenajstih, stavei pa so stali in čakali na rokopis. Ko je naposled prišel — često smo morali poslati ponj — obsula ga je tolpa tiskarskih učencev: „Gospod Jurčić, prosim za rokopis!“

„Črez pet minut pridite!“ obregnil se je nad njimi ter jih zapodil. Po preteku označenega roka ista pesem, ki se je često ponavljala po tri, štiri krati, dočim je Jurčić tekal po sobi in dleskal s prsti. Naposled pa, ko dečki le niso odjenjali z obleganjem, usel se je k mizi in peró mu je švigalo po papirji, da so fanti jedva zmogli odnašati rokopis v tiskarno in v pol ure je bil gotov ves uvodni članek! Na jednak način je pisal tiste dni tudi svoj zgodovinski roman: „Ivan Erazem Tatenbach.“ Nekoč je nastal v nadaljevanji tega

Bismarkovega in družih nemških heroev mehanizma.

Kajti, čeprav se to še danes prostim očesom težko zapazi — vendar je gotovo, da je izpodkopana stalnost nemštva v svetovnem pomenu, in da rapidno pada in se seseda njegova moč! Drzno je, spustiti se že v današnjih dneh do tacihi izjav rasproti „visokosti“ Germanstva, a na tem mestu smelo in glasno zakličemo: nemštvo ni vstvarjeno za večni obstoj na zemlji! Nemštvo v izviri svojem nima onega prirodnega življa, kateri je potreben narodu, namenjenemu za trajno vladarstvo na svetu. To našo trditve hočemo podkrepiti z dokazi, v očígled katerih Germani sami ne morejo ziniti protibesedice, če tudi jih še tako grize, da se jim prihaja tolikim vspehom do obisti.

Predlog

poslanca Slavojá Jenka in drugov, stavljen v X. seji deželnega zbora istrskega dne 4. aprila.

V VII. seji 1. zasedanja, 6 perijode deželnega zbora istrskega dne 27. avgusta 1883 stavili so spoštovani dr. Amoroso i drugovi predlog, naj bi se zbor načelno izjavil za zvezo istrske državne železniške proge z južno železniško progo št. Peter-Reka in sicer iz Lupoglavske postaje ali katere druge bolj primerne v sredini Istre v Matulje. — Zbor sprejel je predlog enoglasno.

Tržaški deželni zbor, povabljen izjaviti se v enakem smislu, ni razpravljal te zadeve menda iz razloga, ker v takej zvezi ni videl posebne koristi za Trst.

Sploh ta zborov sklep ni imel zaželenega uspeha, da-si so se pri vtemeljevanju od strani predlagatelja, kakor tudi v podpiranju od strani spoštovanega dra. Campitellija navajali dovolj tehtni razlogi za krajšo zvezo zapadne Istre in Trsta z

romana „Slov. Naroda,“ predolg presledek, tako da mu je gospá Erjavčeva pisala: „Kaj je s Tatenbachom — ali bo umrl ali ne? Usmilite se ga vendar, brižnega obsojenca!“ na kar je vzkliknil Jurčić: Glej ga no — na tega reveža pa sem bil — pozabil ob teh prokletih prepirih!“ ter je odgovoril v uredniški listnici: „Resnično, resnično vam povem, gospa: predno bo solnce sedemkrat zašlo, bode Tatenbach nehal biti!“ . . .

Ko bi Jurčiću ne bilo treba poganjati nenasitnih časnikarskih „žrmelj,“ t. j. uredovati političkega dnevnika, kjer je potratil toliko zlatega časa in najboljšee svoje telesne in duševne moči — o, koliko lepega bi nam bil ustvaril na polji pripovednega slovstva, zlasti potem, ko so se mu po strankarskih bojih razdražene strastij nekoliko pomirile in se mu je tudi dotle mrkli pogled v življenje zopet nekako zjasnil! Bilo ga je milo poslušati, ko nam je pravil, že na smrt bolan, da mu je glava polna bujnihi načrtov o bodočem delovanju. . . V takih trenutkih se mu je odprlo sicer varno zaklénjeno srce in priplavala mu je na jezik marsikakána označujoča beseda. Ko se nam je nek večer, v Čitalniški restavraciji sedeč, prito-

Reko, odnosno s Hrvatsko in sosednimi deželami. Pač pa je proučeval, da se je vprašanje krajše zveze Trsta in zapadne Istre z Reko razpravljalo v časnikih in društvih in naposled dokazalo, da bi bila taka zveza iz sredine Istre zelo težavna, draga, neplodna in več nego dvakrat dalja, kakor so mislili predlagatelji, izjemši slučaj, da bi se prevrtal pod Učko drugi Montecenispredór.

Ob enem razpravljalo se je o drugem projektu, o zvezi Herpelj s Šapljanami, odnosno Jurdani.

Taka zveza imenovati se mora zelo važna. Z omenjenimi razpravami dognalo se je, da bi se skrajšala oddaljenost Trsta odnosno Pulja in družih, ob državnej železnici ležečih krajev, od Reke za 33 km. Ker pa je računati dolgost proge Herpelje-Šapljan na 33 km. skrajšala bi se oddaljenost celo za 37 km, in sicer, ker meri proga Trst-Herpelje-Divača-Št. Peter-Reka 114 km., za tretjino, kajti proga Trst-Herpelje-Šapljan-Reka merila bi samo 77 km.

Glede zveze Trsta z Reko po južni železnici skrajšala bi se sedanja oddaljenost (129 km.) za 52 km., torej za dobri dve petini.

Velika ugodnost pri stavbi te železnice, ki bi tekla skoro v ravni smeri od Herpelj preko Materije in Podgrada do Šapljan, bili bi zelo nizki stavbeni troški. Za železnico uporabili bi se večji del kraški pašniki, ovire bile bi neznatne, ne bi treba delati ni mostov, ni vijaduktov, ni predorov, sploh bilo bi mogoče izdelati jo z neko tehnično lahkoto.

Edino tehnično težavo premagati bi morali pri spojenju nove proge s črto Št. Peter-Reka pri Šapljanah, katera postaja ima morsko višino 427 m., a bi se nova proga vspela do 600 ali 630 m. kacic 11 odnosno 8 km. pred omenjeno postajo. Treba bi torej železnico po ovinkih speljati do Šapljan, da bi se dosegel dopustljiv pad.

V razpravah, že omenjenih, računalo se je sledeče:

Železnica vpenjala bi se iz Herpelj (493 km. morske višine) do Račice (605 m.) v dolgosti kacic 22 km. povprečno v razmeri 1:200. Iz Račice do pod Starada (630 m.) v dolgosti kacic 3 km. povprečno v razmeri 1:100, a izpod Starada do Šapljan (427 m.) v dolgosti kacic 8 km. padala bi povprečno v razmeri 1:40, kakoršen in tudi huji pad obstoji tudi na progah Št. Peter-Reka in Trst-Herpelje.

A spojenje moglo bi se in morebiti ugodneje tudi doseči na drugi način.

Treba v poštev vzeti progo iz Podgrada preko občin Račice (odnosno So-

bonje) Pavlica, Studena Gora, Brdo in Brdce v Šapljanah, na katere bi morala železnica znižati se v dolgosti kacic 11 km. za 170 ali 180 m. in bi bil torej potreben povprečni pad v razmeri 1:60.

Ozirati bi se moglo dalje tudi na spojenje iz Podgrada pod hrihom Trstenikom preko Mun, Žejan in Brguda (ali Zvonec) na Jurdane, katera črta bi skrajšala oddaljenost Trsta in zapadne Istre od Reke še za kacic 5 km. in bi bila torej ta oddaljenost skrajšana celo za kacic 42 km. Od Mun do Jurdan zadostoval bi povprečni pad v razmeri 1:50 ali 1:60.

Moglo bi se naposled izvršiti spojenje iz Podgrada v Trnovo. A z ozirom na skrajšanje tako spojenje ne bi bilo posebno ugodno.

Skrajšana proga med zapadno Istro (Trstom) in Reko s prva morebiti ne bi imela takega prometa, kakoršnega bi bilo železi; a zaradi tega ne bi zgubila svoje važnosti. Vsaj so drugi odnošaji, kateri jej dajejo vrednost in pomen. Na vsak način bil bi promet mnogo večji, nego na progi Lupoglava-Matulje.

Proga koristila bi vsej deželi s tem, da bi bil promet Istre z Reko in sosednimi deželami ceneji in bržji. Poleg osobnega občevarja, katero bi se brez dvoma povečalo, pride v poštev prevažanje raznih tvarin in pridelkov. Tako n. p. oskrbovanje Puljskega arsenala z vsakovrstnim lesnim materialom. V zadnjem času izvažajo se celo vino iz Istre na Hrvatsko in na Ogersko. Sploh mogel bi postati tovarni promet živahen, ker imajo ogerske železnice zelo nizke tarife.

Za gorenjo Istro, posebno za Podgrajski sodni okraj, bila bi ta proga prava dobrotka. Gorenja Istra je v mnogih obzirih zelo zanemarjena in čas je, da se obrne pozornost tudi na te kraje, kjer se nahajajo lepi gozdovi, ki zadobivajo od leta do leta večjo vrednost in važnost, posebno z obzirom na Trst, Reko in Pulj; da se obrne pozornost na te kraje, kjer so občila jako nepovoljna in slaba. Podgrajski sodni okraj prerezan je sicer po dolgosti z državno cesto, a ta ima silne in zelo nevarne strme, kateri navzlic mnogim in ponovljenim prošnjam še vedno niso odstranjeni.

Prebivalci gorenje Istre so marljivi in podvzetni, a boriti se imajo z velikimi zaprekami in zaslužijo, da je zanimanje za njih od strani dežele in države večje nego do sedaj. Oni sodnega okraja Podgrajskega oddaljeni so celò od svoje politične oblasti po dan hoda.

Nova proga pa ima tudi strateški pomen, ker bi bili pristanišči Trst in Pulj jako varno in na kratko zvezani z Reko. Proga bila bi popolnem zavarovana proti

spomladni dan in to na njegovem posestvu v Grosupljah pri Šmariji pod Ljubljano. Pravil mi je isti dan smeje svoje načrte o bodočnosti . . .

Anton Knez je bil živo-isker mladec, podjejen in delaven, ki se je v družbi starega brata svojega zgodaj popel do obiteljske samostojnosti. Vzrasel na realnih tleh imovitosti, ni sanjaril o zlatih gradovih v oblakih, temveč delo, trudoljubivo delo bilo mu je, rekel bi, posvečeni smoter življenja. Uvidivši, da človek, na tem svetu — kakor toži Prešeren — „le toliko velja, kar plača“, prizadeval si je, da si pomnoži svoje imetje, kajti z njim more pripomoči tudi bednemu národu svojemu do lepšega ugleda in razvoja. In, glejte! Kar je nabral, liki marna čebelica v kratki dobi svojega delovanja, položil je pred radovoljnim odhodom iz življenja na prazni žrtvenik domovine. S tem rodoljubnim svojim činom postavil si je Anton Knez sam najlepši spomenik v srcu slovenskega naroda, na strani uzornega vzglednika svojega, nedavno umrlega Frana Kotnika ml., kateri je istotako vse svoje posvetno imetje daroval narodnim društvom slovenskim. —

(Dalje prih.)

napadom z morske strani, a pri tem vezala bi tudi sosedno Hrvatsko popolno varno in na kratko s zapadno istrsko obaljo, odnosno z italijansko mejo, kar bi imelo toliko večjo važnost, ako bi se postaja Jurdani zvezala z dobro cesto preko Kastavčine in Rečine s postajo Bakar na Karlovški železnici in se tako omogočil prevoz vojaštva in vojnih priprav, ne da bi treba približati se Reki, odnosno morske obali. Ta črta služila je že za časa Francoske vojne jako dobro grofu Nugentu, idočemu v Istro proti sovražniku.

V tem zasedanju izvolil je tržaški deželni zbor poseben odbor, kateri naj bi staval predloge o železnicih v korist Trstu. Kakor leta 1883 bilo bi tudi sedaj umestno, povabiti Tržaški deželni zbor, da se izjavi v tej zadevi.

Predlagamo torej:

Višoki deželni zbor naj sklone:

1. „Z obzirom na sklep deželnega zbora istrskega iz dne 27. avgusta 1883, s katerim se je načelno izrekel za krajšo zvezo Istre in Trsta z Reko, izjavlja ta zbornica, da bi bilo to zvezo najbolje in najugodnejše doseči s progo Herpelje-Šapljan (odnosno Jurdani).

2. Nalaga se dež. odboru, prijaviti ta sklep a) c. k. vladi s priporočilom, da bi se precej pričela tehnična dela, na podlagi katerih naj bi se izdelala železnica na državne troške. b) Nemudoma potem dež. odboru tržaškemu odnosno tamošnjemu deželnemu zboru, da ga podpre z enacim sklepom? V formalnem obziru predlagamo, da se izroči ta predlog na proučenje in poročanje posebnemu odboru sedmorice, ki naj se izvoli.

Jenko, Mandić, D. Sersi, Flego, Dr. Dukić, Dr. F. Volarić.

Politični pregled.

Notranje dežela.

Tiskovni odsek državnega zbora posvetoval se je te dni o predlogih posl. dra. Jaquesa, zadevajóh presosno tiskovnega zakona. Radi priznamo, da v teh predlogih tiči nekoliko napredka in da je gosp. predlagatelju pošteni namen, skrbiti kolikor le možno število neopravičenih in samovoljnih konfiskacij. Vendar nas njega predlogi ne morejo povsem zadovoljiti, kajti mej onimi slučajji, ko je dovoljena konfiskacija, naštetu je tudi „hujskanje proti drugi narodnosti.“ Hujskanje proti drugi narodnosti: oprostite gospod Jaques, ta pojem je sila elastičen, tako elastičen, da ostane praka, ki je bila do sedaj v navadi pri konfiskovanju, tudi za naprej, četudi bi vlada pritegnila tem nasvetom. Ako ostane pri tem, bilo bi vse zavisto od subjektivnih nazorov dotičnega cenzorja. Sicer pa je malo nade, da bi se vsprejeli tudi ti nasveti poslanca Jaquesa, ako smemo soditi po izjavah vladnega zastopnika, ki je bil navzoč pri posvetovanju tiskovnega odseka. Osobito se vlada protivi temu, da bi se odpravil časnikarski kolek, češ, da ne more pogrešati svote 1,400.000 gl., koje donaša ta kolek. Posl. Forreger pa je trdil, da bi se dohodki države še povišali, kako bi se znižal časnikarski kolek.

Trgovinski minister Ogorski Baross je umrl dne 9. t. m.

Predloge o urejenju valute pridejo te dni pred državni zbor. Nedavno so se sicer posvetovali načelniki državnozbornih klubov, je-li imajo te predloge takoj priti v meritorična obravnavanja, a določili menda niso nič definitivnega. V slučaju, pa, da se takoj prično obravnavanja, usojamo si, opozoriti slovenske poslance na vprašanje, ki je zelo važno ne le v pogledu narodne enakopravnosti ampak tudi praktične potrebe: to so teksti in napisi na novem denarji, ki se ima uvesti. Potreba, da so v nanji znaki vrednosti denarja vsa-

kemu umljivi, je tako živa, da si jo nikakor ne dajo kratiti niti narodi, stoječi na najnižji stopinji kulture.

Vnanje države.

Kriza v Italiji traje še vedno. Kralj se posvetuje z različnimi državniki: Crispijem, Zanardellijem itd. Poročila pravijo, da je najverojetnejša kombinacija Giolitti-Zanardelli. Da utegne sedanja kriza v Italiji uplivati tudi na vnanjo politiko kraljestva, priča tudi okolnost, da je italijanski poslanik v Berlinu, Taverna, podal svojo ostavko. Italija je v hudih finančnih stiskah, stiska pa je nastala v sled bremen, koja jej nalaga nje vnanja zveza; torej: vzrok neprestane krizi je možno odpraviti le tedaj, ako se odpravijo vzroki velikim bremenom. Ko pridejo odločilni krogi italijanski do tega spoznanja, je pa tudi Italija odigrala svojo ulogo v trojni zvezi. V Berlinu slutijo menda že vse to in zato jim je mnogo do tega, pride-li in kedaj pride car v Berlin. Gospodom na Dunaji pa velja: Videant consules; sicer utegne biti prepozno. — Danes došli telegrami javljajo, da je Giolitti dobil nalog sestaviti novo ministerstvo.

Različne vesti.

Volilni shod. Ker se bliža dan občnega zbora političnega društva „Eдинost“ in je želeli, da se popred posvetujemo glede kandidatov za bodoči odbor, pozivljajo se vsi člani društva, da se udeležijo tega posvetovanja, ki bode v nedeljo dne 15. t. m. ob 9. uri predpoludne v prostorih „Del. podp. društva“.

Nekateri člani.

Njena cesarska visokost, cesaričina vdova Stefanija došla je v nedeljo, vračajoča se iz Italije, s parnikom „Flora“ v Trst. Zjutraj je slušala sv. mašo v cerkvi sv. Antona starega, po maši pa jo je bilo videti po mestnih ulicah. Zvečer odpeljala se je na Dunaj.

Osebnosti. Tržaškega višjega sodišča predsednik imenoval je računskega oficijala Alojzija Furlana revidentom višjesodnega računskega oddelka, računskega asistenta Jos. Strausa pa računskim oficijalom.

Veleč. državni posl. gosp. Klun protestuje v „Slovencu“ proti govoric, kakor da bi bila on in poslanec Šuklje zakrivila odpust Spinčića. Govorilo se je pač nekaj jednacega, a mi smo koj s prvega začetka odločno odbijali to misel od sebe, ker ne verujemo, da bi kateri slovenskih poslancev — padel tako nizko. Osupnil in užalostil pa nas je nastopni odstavek v veleč. g. Kluna obrambi: „Reč je bila v najboljšem tiru in bi se bila po splošnem mnenju gotovo tudi ugodno izšla, ko bi bil poslanec Spinčić ostal v Hohenwartovem klubu.“ Nočemo tu presojati, je-li bilo umestno ali ne, da je g. Spinčić izstopil iz konservativnega kluba? Vprašanje to ne spada tu sem, ker je čisto irrelevantno gledè na zadevo Spinčićevo, koje treba presojati se stališča, povsem drugačnega, najmanje pa strankarskega. Odpust Spinčićev je jako nevaren precedenčni slučaj. Po tem slučaju je imuniteta poslancev iluzorična, in po takem tudi suverenost parlamenta: zrušeno je torej načelo parlamentarizma. Zato se pa ta zadeva živo dotika vsacega poslanca, ki ljubi poslaniško čast svojo in neodvisnost. Po takem bi bil moral Hohenwarthov klub čisto prezreti fakt, da g. Spinčić ni več njega član. Zato pa nas je globoko užalila obramba veleč. g. Kluna, ker iz nje je jasno, da se Hohenwarthov klub in njega načelnik po izstopu Spinčićevem nista hotela zanj več tako poganjati, kakor bi se bila, da ni izstopil iz kluba. Velečastiti g. Klun povedal nam je se svojo „obrambo“ veliko več, nego smo sami slutili v svojem

sklepticizmu. To konstatovati zdelo se nam je potrebno. Razsodni čitatelj pa sodi sam!

Italijansko vseučilišče je goreča želja naših Italijanov. Zajedno pa zahtevajo, da so v Avstriji veljavni diplomati italijanskih visokih šol. Zanimivo je pri tem zlasti to, da nagib temu zahtevanju ni samo ljubezen do rodnega jezika, ampak tudi — komoditeta. Bivši italijanski mister Colombo sam je naglašal, — zahtevajoč, da se v zmanjšanje državnih stroškov skrči število italijanskih vseučilišč —, da je to število preveliko ter da večina teh vseučilišč stoji na tako nizki stopinji, da se niti ne morejo poštovati kot vzgajališča v resnici akademično izobraženih mož. Ta italijanska vseučilišča ugajajo seveda neizmerno ne-trudoljubivi mladini, ker je na teh šolah prava igrača, pridobiti si diplomu. V tem pa tiči velika nevarnost, ako bi se ugodilo tej zahtevi italijanski. Italijanski mladiči avstrijski zahajali bi na italijanska vseučilišča, vračali se domov brez potrebne znanja, a z diplomu v žepu, ter trgali potem kruh izpred zob drugim zmogljivejšim in temeljito izobraženim možem. V tem grmu tiči zajec. Pozor torej!

Čudni pojmi o sebičnosti, Nedavno priobčil je „L'Indipendente“ dopis, dopislan z Dunaja, v katerem se neopisno veseli „scaciate“ poslanca in profesorja Spinčića. Že to samo na sebi znači dovolj toli slavljeno liberalizem italijanske gospode; še bolj pa njihovo uprav neverjetno kratkovidnost, kajti uprav ta gospoda, ki ima toliko masla na svoji glavi, ne bi smela tako drzno hoditi po solncu; uprav ta gospoda morala bi vedno misliti na pregovor: Danes meni, jutri tebi. Ako v Italiji dozore dogodka v tem zmislu, v katerem morajo dozoreti — in to je jasno vsakemu razsodnemu opaževalcu — utegne tudi na Primorskem popihati sapa, ki potegne razkurilni stol mnogokaterega gospoda, ki si sedaj prisvaja ulogo sodnika o poslancu Spinčiću. Sicer pa naj gospoda sama gleda, kaj dela; mi že celo ne čutimo v sebi poklica, še manje pa dolžnosti, varovati jo pred neugodami. Dotekniti pa se hočemo necega družega, uprav drznega in nesramnega očitanja, izraženega v omenjenem dopisu. Čudni ta dopisnik nadeja se namreč, da bo odpuščen Spinčićev vplival na bodoče volitve po Istri, „kajti volilci so se lahko prepričali, da posl. Laginja in Spinčić delata le za svoje osebne koristi.“ Da je taka trditve skrajno slobna, nočemo posebno naglašati, a povedati nam je, da znači zajedno gorostasno bedastost. Človek, ki je na korist stvari, kateri služi, žrtvoval svojo ekzistenco; človek, ki je svojemu prepričanju na ljubo žrtvoval svoj vsake danji kruh — tak človek da dela za svojo osebno korist? Kje je bedak, ki bi bil verjel takemu nezmišlu? Očitajte Spinčiću — če že hočete — eksaltacijo, fanatizem, nasprotstvo do Italijanov; ali osebne koristi: to je že preneumno. — Še nekaj. Dopisnik „Indipendentejev“ hoče igrati ulogo nekakega mentorja avstrijski vladi. O ti ljubi Bože: ljudje, ki na uprav impertinenten način prezirajo vsak dogodek v vladni hiši avstrijski; ljudje, ki v isti meri prezirajo avstrijski parlament, kolikor obračajo pozornost svojo italijanskemu parlamentu, tako, kakor bi živeli v Italiji in ne v Avstriji — taki ljudje hočejo kar na enkrat poučevati avstrijsko vlado o nje koristi. Kdo se smeje?!

Tržaški Slovenci! Ste li slišali, kaj visoka vlada od vas zahteva? Ona želi poizvedeti, v katerem delu mesta je veliko slovenskih starišev in otrok za šolo. Naš modri in liberalni magistrat noče iti vladi na roko. Slovenci! Posnemajte vrle stariše od sv. Jakoba: oni dobe v dveh letih slovensko šolo. Posnemajte jih ter odpošljite prošnje z nabranimi podpisi iz vseh strani mesta Trsta! Vlada nas vabi — storimo svojo dolžnost; pomagajmo si!

Iz državnega zbora. V večerajnji seji pričela se je razprava o prometnih napravah dunajskih. V tej seji so interpelo-

vali posl. Luzzatto in tovariši gosp. trgovskega ministra, je-li pri volji, oprostiti paroplovno družbo avstrijskega Lloyd rednih voženj v Brazilijo, dokler ne preneha, ali vsaj odneha rmena mrzlica.

Iz spodnje okolice se nam piše: Minole dni bil je vriš po italijanskih listih radi vesti, da je na Kostanjevici (pri Gorici) hotelo par Italijanov opraviti velikonočno izpoved, a niso mogli tega storiti, ker baje ni bilo izpovednika, večdega italijanskemu jeziku.

Čudijo se ti listi, kako je kaj tacega mogoče na Kostanjevici; čudno se jim zdi in kričijo proti temu, ker je slovenski duhovnik ne slovenski Kostanjevici uljudno naznanil par Italijanom, da jih ne more izpovedati v italijanskem jeziku, ker tega jezika ne umè. — Ali blizo enak, drugače pa temu nasproten dogodek vršil se je v Trstu tudi za časa minole velikonočne izpovedi. Slovenski vojak šel je v cerkev sv. Antona novega ter tam stopil v spovednico, misleč se izpovedati. Temu vojaku pa ni bila sreča mila, kajti naletel je na ital. duhovnika, koji ga je odpodil z besedami: „No kapišo ščja vo!“ — Zdaj uprašamo: kaj bi bilo, ako bi se kateri izmed naših duhovnikov izrazil kolikoj razžaljivo proti ital. narodnosti? — Imenovani italijanski duhovnik pač pa ne ve, da je gotovo tri četrtine izpovedovalcev omenjene cerkve Slovencev, da se tiste čutijo v Trstu doma ter da tudi one žele, Boga častiti po svoje. Na Kostanjevici uljudnost proti Italijanom, v Trstu srditost proti Slovincem: to je razloček mej tema dvema slučajema. Dolžnost naša je, opozarjati prečastiti ordinarijat na slične dogodke: to pa storimo s tem večjim zaupanjem, ker vemo, da nismo v obsežju škofije P o r e š k e.

Za družbo sv. Cirila in Metoda daroval je g. Janez Forčić v spomin umrle Irce Kovačić 2 gl. — Nekateri člani darovali prebitek računa v gostilni Štoka 1 gl.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Greti, oziroma za iste novi otroški vrt na Greti, nabrala je g.čna Marica Kariževa v nedeljo 8. t. m. pri veselici „Pevskega in bralnega društva na Opčinah“ 5 gl. 52 kr.

Za nesrečnega delavca Sadnika nabralo se je pri obnem zboru „Del. podp. društva“ 10 gl. 4 kr.

Poročili o obnem zboru „Del. podp. društva“ in o veselici na Opčinah, odnosno izletu „Trž. Sokola“ tjakaj, prinesemo prihodnjic.

Od svetega Ivana se nam piše: Dne 1. majnika prebili smo tudi letos prav lepo in mirno pri vsem slabem vremenu. Samo dovoli mi, draga „Edinost“, kotič, da tudi jaz izpregovorim nekaj o položaju naše okolice.

Znano ti je že davno, dragi bralec, kako so bile pred malo leti ponosne naše vrle okoličanke, dokler so se splošno držale prave okoličanske narodne noše: narodne jope, krila in bele peče.

Dan danes ne vidiš skoraj nič več od vsega tega, tu pa tam morda za kako procesijo, ali pa pri kakih botrinjah; sicer pa še pri ženitovanju ne; vse je šlo raketom žvižgat. Danes niti ne poznaš okoličanke po obleki, vse je postalo nekako „nobel“, vse je oblizano od glasovite laške „kulture“. Tudi slovenska govornica izgineva pri nas bolj in bolj, zlasti mej mladino. To je žalostno; prežalostno, ker tudi matere dajejo potuho svojim otrokom.

Niti česati se nočejo več dekleta po stari okoličanski navadi, ampak poprijele so se novega običaja ali navade, to je, mesto se česati lepo po domače s prečo na polovico čela, začele so se česati na stran, lase pritiskavati na čelo ter kodrati jih na vse napačne načine, tako, da se danes take dekleta imenujejo „postranske“

Krivicca bi bila, ako bi trdili da so vsa naša dekleta enaka, ali večina je vender le taka. Proti tej žalostnej razvadi, ukrenili so naši fantje letos nekaj posebnega. Pri nas je namreč navada, da 1.

dan majnika fantje prineso dekletam kako darilo, takozvan „maj.“ Neprijateljnim prineso na okno moža iz cunj, priljubljenim pa vejico z vencem, lepimi trakovi in drugim lepotičjem.

Letos pa so za 1. dan majnika sklenili sledeče. Vsem onim dekletam, katera se česejo na stran, in ne več na sredi čela, si tudi kodrajo lase ter jih pritiskajo na čelo, da prineso ta dan, mesto majnega venca, lepega našemljenega moža iz cunj. In res je bilo samo na Vrdeli 13 taih deklet, a bilo bi jih še več, da niso zanje vso noč čvale — njih matere. Samo 5 pametnih deklet je dobilo lepe majne vence s trakovi.

Tako je prav, fantje: grde razvade treba smešiti, ako ni mogoče jih odpraviti drugače.

I. B.
Iz Brezoviške župnije se nam piše: Pričakoval sem, da popiše spretnejša roka, kaj da imamo novega v župni cerki sv. Štefana, a vse zaman. Tudi letos je prišel toli zaželjeni Marijini mesec — majnik. Tudi letos je bil zelo okinčan oltar v slavo materi božji. Zato gre posebna čast našemu vrlemu in neutrudljivemu delavcu v gospodovem vinogradu, č. g. župniku, ker ravno oni so se mnogo potrudili, da se je pred malimi leti kupila umetna slika Matere božje. Prekrasno je to delo.

S pomočjo vernih častilcev Matere božje kupil se je za Marijin mesec nov plašč, kateri se tudi rabi ob praznikih mej letom, posvečenih Mariji. Častilke Matere božje donajajo prelepih cvetlic na Marijin oltar, katere kupujejo celo v Trstu, da počaste mater Gospodovo.

Da, reči se mora, da se malokje na deželi najde kaj tacega. Celu sivi starček obduduje prekrasno napravljeni altar, ki mora očarati vsacega, še tako mlačnega kristjana.

Češčenje za ta Marijin mesec — majnik je tako-le razvrščeno: vsaki torek in saboto zvečer so večernice, pri katerih so pete litanije Matere božje; vsako sredo in saboto je sv. maša ob 5 uri zjutraj, po sv. maši so tudi litanije Matere božje. Med sv. mašo nam č. g. župnik čitajo kaj iz molitvenika „šmarnc“, ali pa propovedujejo od Matere božje.

Umrljivost v Trstu. Od nedelje dne 1. maja do včete sobote, dne 7. maja umrlo je v Trstu 87 osob, 45 možkih in 42 žensk.

„Assicurazioni Generali“ Dne 6. maja t. l. obdrževala je ta družba svoj občni zbor. Lansko družbeno leto jo bilo šestdeseto, katere častna prošlost se opira na poverjenju do uprave. Zdravi način, s kojim se opravlja veliko društveno premoženje, delovanje in, točno izvrševanje likvidacij pri poškodovanju — uzrokom je da pridobiva družba zaupanje občinstva. Odškodnina, katero je družba l. 1891. izplačala za razne slučaje, znaša goldinarjev 8,530.153.46; prištevai k istim svote, katere je ista od začetka izplačala, iznaša celokupna izplača odškodnin dne 31. dec. 1891. ogromno svoto gl. 244,247.920.89. Na življenje zavarovala se je l. 1891. svota od gl. 18,959.560.79, to je vseukupno od začetka do 31. dec. 1891. gl. 132,177.289.02 nasproti gl. 124,121.441.72 l. 1890. V tem oddelku uplačane premije iznašajo 1891. leta gl. 2,317.350.23 in do dne 31. dec. 1891. vseukupno pa gl. 31,244.641.59. Oskrbniška blagajna družbinih uradnikov šteje dne 31. dec. 1891. leta 623 članov s kapitalom od goldinarjev 456.181.74. Družbeni garancijski fond iznaša 31. dec. 1891. gl. 46.528.568.62, to je: založni kapital gl. 5,250.000, rezervni dobiček gl. 4,171.443.01, imobilarna rezerva gl. 1,289.480.92, viseče odškodnine gl. 1,253.059.77, premijska rezerva bilance A. gl. 2,316.655.71, premijska rezerva bilance B. gl. 31,244.641.59, dividenda zavarovancev in oskrbniške blagajne gl. 1,003.287.62. Celokupna dividenda je ustanovljena na gl. 120. — v zlatu (okoli 300 frankov) po akciji, katera se izplačuje od dne 9. t. m. naprej pri vseh blagajnah družbinih ravnateljstev

in zastopov. — Te številke same ob sebi priporočajo družbo.

„Slovanski Svet“ ima v 9. št. naslednjo vsebino: 1. Gospodovalne stranke na zatožni klopi. — 2. Rimska liturgija. 3. „Liturgični jeziki.“ — 4. Шотландская пѣсня (Šotlandska pesem, ruska pesem Puškina v izvorniku, v prevodu z latinico in cirilico od Lamurskega.) — 5. Narodne i verske razmere na Volynji. — 6. Ruske drobtinice. — 7. Oglad po slovanskem svetu. — 8. Književnost.

„Ljubljanskega Zvona“ št. 5. prinaša sledečo vsebino: 1. Dolénjec: Kazákova žena. Balada. — 2. Alastor: Dunajske posmi. X.—XII. — 3. S. P.: Stari naslanjač. Bajka. (Konec.) 4. Dr. Simon Šubic: Nebeški in pozemeljski ogenj. (Dalje.) — 5. Filodem: Primera. — 6. y.: Mladi pevki v spomin. — Josip Starè: Pisma iz Zagreba. XXV. — 8. Filodem: Mrtvaški zvon. — 9. Ivan Steklasa: Padec Krupe leta 1565. (Konec.) — 10. A. Funtek: Senanus. (Dalje.) — 11. Pavlina Pajkova: Aforizmi o ljubezni. (Konec.) — 12. A. Dolenc: Okolo svatù. — 13. Književna poročila: II. V. Bežek: Levatikovi zbrani spisi. — 14. Listek.

„Učiteljskega Tovariša“ št. 9. prinaša sledečo vsebino: E. G. — Ob tristoletnici rojstva Jana Amosa Komenskega. — Vilibald Zupanèič: Slavnostni govor. — Iz deželnega zbora kranjskega. — I. K. — Trb: Na katerih berilih II. in III. čitanke bi se — dalo iz zdravjeslovja (higijene) poučevati in v katerih obsegih? — J. Marn: Knjiga Slovenska. — Književnost. — Listek. — Naši dopisi. — Društveni vestnik. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Listnica uredništva.

Zahvala.

Podpisano šteje si v prijetno dolžnost, zahvaliti se slavnemu občinstvu za obilni obisk povodom naše veselice, posebno pa slavnemu „Trž. Sokolu“ za blagohotno sodelovanje.

„Pevsko in bralno društvo na Opčinah“ dne 11. maja 1892.

Ivan Gorjup, Ant. Vremec,
predsednik. tajnik.

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, nom „Belladonna“, poleg kavarno „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1. lesenim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Andrej Kalan, čevljar v ulici Caserma priporoča se najtopleje slovenskemu občinstvu. — Najelegantejše ter solidno delo in točna postrežba. Cl.

Gostilna „Alla Croce di Malta“ Via Valdirivo št. 19 (poleg Piazza della Zonta) priporoča se najtopleje tržaškim Slovincem in na deželi. Toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Za obilni obisk prosil gostilničar Covacich. Cl.

Ivan Prelog priporoča svoji trgovini v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare mitnice, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Molin a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. C.

Gostilna „Alla Vittoria“ Petra Muscheka, v ulici Sorgente (blizu tehtnice Rosada) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenosišča neverjetno v ceno. Cl.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštne tiskance. Cl.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazzetta Caserma št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska dela po ugodnih cenah. Imamo na prodaj knjigo „Kmetijsko berilo“ za nadaljevalne tečaje in gospodarjem v pouk. Mehko vezana stane 45 kr., trdo vezana 65 s poštnino vred. Cl.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočevarja, Via Barriera vecchia št. 17 pekovski mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočivo, fino moravsko maslo itd. Cl.

Ivan Umek, črvljarski mojster, Via Romagnola št. 6, priporoča se slavnemu občinstvu v vsa v njega stroko s, adajoča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene. 60-31

U. Mrevlja, Via Belvedere št. 19. Priporoča slav. občinstvu vsake vrste moke, otrobov, turšice, ovsu in raznega kruha po najnižjih cenah. Cl.

Anton Vrabc, trgovina z stekleno lončenino in lesenino itd. v ulici Via Canale (prva prodajalnica poleg „Ponte rosso“) se priporoča tržaškimi in vnanjim Slovencem. Cl.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojašnice, priporoča svojo zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; razpošilja tudi na debelo v množinah od 5 kil. naprej po najnižji ceni.

Franjo Delak Piazzetta Cordarioli št. 3 blizu novega trga, prodaja izvrstne jestvine: kavo, sladkor, riž, olje, čokolado, kakao — po najnižjih cenah.

Karol Colja, žganjarja in tobakarna v ulici Via Arcata, nasproti hiše Cacia. Prodaja domač kranjsk brinovec po 1 gl. 80 kr. boteljko, dalmatinsko tropinjsko žganje po 1 gl. 10 kr. liter. Cl.

Anton Krajcer, Piazza Barriera vecchia, chia, pekarija in trgovina z različnimi jestvinami: moko, rižem, oljem, kavo itd. Priporoča se najudaneje slavnemu občinstvu. Cl.

„Osteria al Cervo“ Via Commerciale št. 1 tik kavarne „Fabris“ priporoča dobra vina in izvrstno kuhinjo. — Za delalski stan hrana opoludne in zvečer neverjetno v ceno. Cl.

Anton Šeuka Via Barriera vecchia št. 19 III. nad-tropje, izdeluje moške obleke po najnovejšem kroju. V njega delalnici vsprejemajo se tudi naročila na razno vrsto moške in ženske perila, koje se izdeluje lično in po najugodnejših cenah. Cl.

Vekoslav Moder, pekovski mojster „Piazzetta Caserma“, se priporoča slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slaštic, čokolade, vseh vrst moke itd. po najnižjih cenah. Cl.

Blažina Tone, lastnik krème k „Ruskim Toplicam“, Via Giulia št. 8, uljudno prosi za mnogobrojni obisk svoje krème, kjer se pije izvrsten isterski teran, in se še boljše skrbi za žolodec. 14-25

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Caserma“, glavni shajaljši tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz št. Petra na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazzetta Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno opresno mleko po 12 kr. liter neposredno iz št. Petra, sveža (frišana) smetana. Na zahtevanje posneto mleko po 4 kr. liter, toda le v množini najmanj 25 litrov. Cl.

Ernest Pegan (naslednik A. Pipana) na oglu Via Torrente in Ponte della Fabra, priporoča svojo trgovino z moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa svojo bogato zalogo kolonialnega blaga. Cene so neverjetno nizke, postrežba vestna in nagla. Cl.

Škropilnice proti peronospori zistem Candeo, in drugih zistemov imamo zmiraj v zalogi. Ker pa kaže, da letos se jih bo mnogo potrebovalo, prosimo uljudno gospode posestnike, naj blagovolijo se z naročili hitro oglasiti, da zamoremo o pravem času druge preskrbeti in vsem kupovalcem postreči. Imamo tudi izvrstne žvepljalke, trdne in lahke, katere le fini prah trosijo, ki se ves oprime perja, če tudi se naložijo s žveplom v krepah. Cene so jim ostale tiste poprejšnjih let, akopram so ene in druge mnogo zboljšane, t. j. Candeojove škropilnice z vso pripravo 10 gold., žvepljalke 5 gold. Priporočamo se tudi za vsakovrstne druge stroje, in za vse kar knjim tiče. Živie in družb. 8- v Trstu, ulica Zonta 5.

Nič več kašlja!

Balzamski petoralški prah ozdravi vsak kašelj, plučni in bronhijalni katar. Dobiva se v odlikovani lekarni **PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg** — katlja velja 30 novč. 34-100

Griena bol kašalj, hreputavica, promuklost, nazeb, zadavica, rora, zapala ustijuh itd. mogu se u kratko vrijeme izličiti rabljenjem **NADARENIH** 1-8

Prendinijevih sladkišah (PASTIGLIE PRENDINI)

što jih gotovi Prendini, ljubar i ljekarnar u Trstu Veoma pomažu učiteljem, propovjednikom itd. Prebdjenih kašljnih noćih, navadne jutranje hreputavice i grienih zapalah nestaje kao za čudo nizamnjem ovih sladkišah.

Opazka. Valja se paziti od varalica, koji je ponacijaju. Zato treba uvijek zahtjevati Prendinijeve sladkiše (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu kutijice (skatule) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima tiskanuto na jednoj strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“.

Clena 30 nč. kutijici zajedno sa naputkom. Prodaju se u Prendinijevoj ljekarni u Trstu (Farmarcia Prendini in Trieste) i u glavnijih ljekarnah svieta. 31-52

FILIJALKA c. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda

za trgovino in obrt v Trstu. **Novci za vplačila.**

V vredn. papirjih na		V napoleonih na	
4-dnevni odkaz 2 1/2%	30-dnevni odkaz 3%	3-mesečni 2 1/2%	6-mesečni 2 1/2%
8- " 3%	3- " 3 1/2%	9- " 3 1/2%	12- " 3 1/2%
30- " 3 1/2%	6- " 3 1/2%	18- " 3 1/2%	24- " 3 1/2%

Vrednostnim papirjom, glasečim na napoleone, kateri se nahajajo v okrogu. pripozna se nove borestna tarifa na temelju odповіdi od 15 janvarja, 19. janvarja in 19. februarja.

Okrožni oddel. V vredn. papirjih 2 1/2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Roko kakor za Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Hermannstadt, Inomost, Celovec, Ljubljana, Linc, Olomuc, Reichenberg, Saaz in Solnograd, — brez troškova.

Kupnja in prodaja vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov 24-8 pri odbitku 1% provizije.

Predujmi. Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Uložki v pohranu. Sprejemajo se v pohranu vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem cursu. Trst, 11. janvarja 1892. 9-24

DROGERIJA na debelo in drobno **G. B. ANGELI** TRST Corso, Piazzetta della Legna št. 1. Odlikovana tovarna čopičev. Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelek. Lak za kočije, z Angleškoga, za Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barv. (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode. **MINERALNE VODE** iz najboljših znanih vrelcev kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt.

AVGUST BRUNNER TRST

Via Conti številka 6 a. Tovarna strojev in železolivnica

August Brunner übernimmt alle einschlägigen Arbeiten als: MASCHINEN, PRESSEN, PUMPEN, GITTER, SAULEN, R. HREN, grössere und kleinere REPARATUREN. Telefon št. 291. 9-24

Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštnine 24-9 franko!

Prečastiti duhovščini

se vljudno podpisani priporočam za naravno crkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medenine, kot: **Monštranc, kelihov, ciborije, svetilnic, svečnikov, itd.** itd. po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posebrim in pozlatim. Na željo pošljem ilustrovane cenike franko.

Teodor Slabanja

srebar v GORICI (Görz). Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštnine 24-9 franko!

Krasne uzorke šalje se zasebnikom b. d. Knjige za krojače nefrankovane.

Tvari za odjela.

Peruvian i dosking za visoko svečenstvo; propisane tvari za c. kr. činovničke uniforme, te za veterane, vatrogasce, sokolaše, livr; sukno za biljard i igrače stolove, loden i nepromočne lovačke kapute, tvari koje se pere, plaid za putnike od 4-14 for. itd. Tko želi kupiti jeftine, poštene, trajne, čisto vunene suknene tvari nipošto jeftine čunje, štoto ih posvud nudjaju, to jedva podnose krojačke troškove, neka se obrati na

Iv. Stikarofsky-a u Brnu.

Veliko skladište sukna u Austro-Ugarske. U mojem stalnom skladištu u vrednosti od 1/2 milijuna for. a. v. te u mojoj svjetskoj poslovnici jest pomjiljivo, da preostane mnogo odrezaka; svaki razumno misleći čovjek mora sam uviditi, da se od tako malenih ostataka i odrezaka nemože poslati uzorke jer nobi u kratko blaga preostalo. Ponudjaju li pojedine tvrdke odrezke te razasliju li uzorke, tada su ovi od čitavih komada, nipošto od odrezaka. O rezeci, koji se nedopadaju, zamjenjaju se il se povrati u o v a c. Kod naručbe treba navesti boju, duljinu i cieniu. Pošiljke jedino uz poštarsko pouzetje, 24-9 preko 10 for. franko. 20-24 Dpisuje u njemačkom, madjarskom, češkom, poljskom, talijanskom i franczeškom jeziku.

Trst, 11. janvarja 1892. 9-24

TRŽASKA HRANILNICA Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od 50 noč. do vsacega zneska vsak dan v tednu razun praznikov, in to od 9-12 ure opoludne. Ob nedeljah pa od 10-12 ure dop. Obresti na knjižice. 3% Plačuje vsak dan od 9-12 ure opoludne. Zneske do 100 gld. precej, zneske preko 100 do 1000 gld mora se odpovedati 3 dni, zneske preko 1000 gld. pa 5 dnij prej. **Ekomptuje** menjice domicillrane na tržaškem trgu po 3 1/2% **Posojuje** na državne papirje avstro-ogrske do 1000 gld. po višje zneske od 1000 do 5000 gld. v večje svote po 4 1/2% **Daje** denar proti vknjiženju na posestva v Trstu. Obresti po dogovoru. TRST, 23. Aprile 1892 9-24

ŠOLA

za popolno izvežbanje v krojnem risanju, prikrojevanji ter šivanji oblek in perila po dunajskem načinu: Piazza nuova št. 2 I., III.

Assicurazioni generali. v Trstu

(društvo je ustanovljeno leta 1831.) To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja posebno pa: na zavarovanje proti požaru — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje. Društvena glavnica in reserva dne 31. decembra 1891. f. 46,528.568 62 Premije za poterjati v naslednjih letih f. 25,207 847-99 Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1891 f. 132,177.289-02 Plačana povračila: a) v letu 1891 f. 8.530.153-48 b) od začetka društva do 31. decembra 1891 f. 244.27.920-89 Letni računi, izkaz dosedaj plačanih odškodvanj, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančnejša pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva: Via della Stazione št. 888/1 v lastnej hiši. 5-12

Skropilnica Vermorel **Skropilnica Vermorel**

1892. VINOGRADCI!

Varujte vaše trte pred „PERONO-SPORA“ o pravem času s priznanim sredstvom za sikanje pri visokih in nizkih trtah. Posoda je vsa iz rudečega bakra. Delo je točno izvršeno. Jako koristno o rabi tekočine. Ne utruji delavca. Rabi se lahko več let brez da se pokvari.

Bolje so od vseh drugih. kar jim je pripoznano ne samo z hiljadami svodečeb ampak tudi 350 in več prvih nagrad pri raznih natecanjih. Iznajditelj gosp. Viktor Vermorel Villafranche na Francoskem je bil odlikovan z kolajno in najvišjem priznanjem. **Varovati se je ponarejenja.** — Edini zastopnik za Avstro-Ogersko:

Henrik Pegan v Trstu, VIA SANITA št. 17. Cena prosto carine gl. 22.— Brezplačni zamot. Franko na postajah in na brod v Trstu. 20-11 PLACA SE NAPRED.

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu.

Zavaruje proti požarom, provozu po suhem rekah in na morju, proti toči, na življenje v vsih kombinacijah. Glavnica in reserva društva dne 31. decembra 1890. Gravnicna društva gld. 4,000.000— Pvojnica reserva zavarovanja na življenje „ 10,754.306 91 Premijna reserva zavarovanja proti ognu „ 1,612.910-22 Premijna reserva zavarovanja blaga pri prevažanju „ 33.594.10 Reserva zavarovanja proti toči „ 200 000— Reserva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (A) „ 163.786-21 Reserva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (B) „ 137.573-85 Rezerva specialnih dobičkov zavarovanja na življenje „ 250.000— Občna reserva dobičkov „ 1,127.605-98 Urad ravnateljstva: **Via Valdirivo, br. 2** (v lastnej hiši)

Vinski ekstrakt.

Za trenutno napravo izvrstnega zdravega vina, kojega ni moči razločiti od pravega naravnega, priporočam to že skušano specialitoto. Cena 2 kil. (ki zadostujeta za 100 litrov vina) 5 gld. 50 kr. Recept priloži se gratis. Jamčim najbolji vseh in zdrav izdelek.

Spirita prihrani, kdor uporablja mojo nenadkriljivo esenco za ojačevanje žganih pijač; ta esenca podeli pijačem prijeten, razok okus in se dobiva le pri meni. Cena 3 gold. 50 kr. za kilo (za 600-1000 litrov) vstevši pouk o uporabljanju. Razun teh specialitet ponujam vsakovrstne esence za izdelovanje ruma, konjaka, finih likerov itd najbolje in nenadkriljivo kakovosti. Recept prilagajo se gratis. Cenik franko.

Karl Filip Pollak, Essenzen-Specialitäten-Fabrik in PRAG. 45-50 Iščejo se solidni zastopniki.

CARLO PIRELLI **mejnarodni agent in speditér** Trst, Via Arsenal št. 2. 5-32 Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem in delalcem po nizkih cenah in na vse kraje